

RS § 58

Motion. Öppna en ungdomsmottagning på Hemse

Ärendenummer: RS 2024/1318

Paragraf föregående instans: AU § 27

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Sara Lidqvist (KD) och Gisela Wood (L) yrkar i en motion:

- Att förutsättningarna för att inrätta en ungdomsmottagning på Hemse utreds.
- Att de samhällsekonomiska förutsättningarna för en ungdomsmottagning på Hemse utreds.
- Att tidpunkt för öppnandet av en ungdomsmottagning på Hemse föreslås.

Motionärerna beskriver att ingen fråga är för liten eller för stor på en ungdomsmottagning utan dit kan ungdomar och unga vuxna upp till 23 års ålder komma för att få stöd kring en rad frågor gällande kropp, relationer och hälsa. I motionen beskrivs att det är långt för ungdomar på södra Gotland att ta sig till ungdomsmottagningen i Visby och att det hade underlättat för ungdomar och unga vuxna på Sudret med en ungdomsmottagning minst en dag i veckan i Hemse. Det påtalas att ungdomar själva uttryckt ett sådant önskemål under arbetet med senaste lokala utvecklingsplanen för Hemse. Motionärerna lyfter även möjligheten att samlokalisera ungdomsmottagning med barnmorskemottagningen i Hemse.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden. Nämnden skriver i sitt yttrande att det på Gotland finns en ungdomsmottagning, belägen i Visby. År 2023 hade den 3 938 besök fördelat på 1 603 individer. Flickorna/kvinnorna stod för 3 579 besök och pojkarna/männen för 353 besök och att det främst är personer i gymnasieålder. De vanligaste besöken avser samtal och preventivmedelsrådgivning. Det är ett högt söktryck till ungdomsmottagningen och i dagsläget flera veckors väntetid för ett besök hos kurator.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen beskriver att ungdomsmottagningen besöker högstadieskolorna på Gotlands landsbygd i årskurs 7 och årskurs 9. Elever i årskurs 8 erbjuds ett studiebesök på ungdomsmottagningen i Visby.

Avseende barnmorskemottagningen noteras att den lokalen inte står tom utan nyttjas alla vardagar. Ungdomar är välkomna dit även om huvudmålgruppen är gravida. Alla skolelever har också tillgång till elevhälsovård vilket i vissa fall kan

komplettera ungdomsmottagningens verksamhet eller kan vara en första kontakt som sedan hänvisar ungdomen vidare.

Hälso- och sjukvårdsnämnden betonar att ungdomsmottagningen inte är en lagstadgad verksamhet, men att den ändå bedöms som mycket viktig. Dock har hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att göra stora besparingar och har inte möjlighet att prioritera en ökad ambitionsnivå i verksamheten. Därmed föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden att motionen avslås.

Regionstyrelseförvaltningen delar bedömningen kring att det resursmässigt i nuläget inte är möjligt att inrätta en ungdomsmottagning på Hemse och föreslår att motionen avslås. Behov av en mer jämlik tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för unga kvarstår dock, inklusive behov av insatser för att öka ungas psykiska välbefinnande och ge utrymme för de samtal om relationer som de efterfrågar.

Bedömning

En ungdomsmottagning möter ungdomar och unga vuxna för hjälp och stöd inom en rad områden såsom kroppen, sex, relationer, psykisk hälsa, alkohol och droger, självkänsla och mycket annat. Nationell kunskap visar att såväl ungdomsmottagning som skola är viktiga informationskällor för unga och att det finns skillnader kring varifrån pojkar respektive flickor i första hand får information och stöd. Forskning kring gotländska ungdomar visar att nära varannan ung person i högstadie- och gymnasieålder har en sårbar psykisk hälsa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att det inte finns ekonomiskt utrymme för en ambitionsökning motsvarande att öppna en ungdomsmottagning på Hemse. Nämnden uppmärksammar att unga har möjlighet att vända sig till barnmorskemottagningen på Hemse eftersom det där utförs samma barnmorskeuppgifter som på ungdomsmottagningen. Nämnden noterar även att alla skolelever också har tillgång till elevhälsovård vilket i vissa fall kan komplettera ungdomsmottagningens verksamhet eller vara en första kontakt som sedan hänvisar ungdomen vidare.

Regionstyrelseförvaltningen delar bedömningen att det resursmässigt i nuläget inte är möjligt att inrätta en mottagning på Hemse och föreslår att motionen avslås. Behov av en mer jämlik tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för unga kvarstår dock, inklusive behov av insatser för att öka ungas psykiska välbefinnande och ge utrymme för de samtal om relationer som de efterfrågar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Eva Ahlin (C): Centerpartiet anser att motionärerna lyfter en för landsbygderna viktig fråga. Ungdomsmottagning på fler orter än Visby är viktigt att utreda. Att det idag är främst gymnasieungdomar som besöker Ungdomsmottagningen kan ha andra orsaker än den ålder de befinner sig i, en annan orsak skulle kunna vara att alla gymnasieungdomar går i skolan i Visby, där Ungdomsmottagningen idag finns. Vi anser därför att det vore bra att utreda förutsättningarna för att inrätta en ungdomsmottagning på Hemse men också på norra Gotland. Med dagens ekonomiska läge ser vi dock inte att det är möjligt. Ett första steg skulle kunna vara ökat samverka mellan Skolhälsovården och Ungdomsmottagningen.

Protokollsanteckning anmäls av Maya Arfvidson (MP): Vi ställer oss positiva till motionens intentioner, men tror att ungdomsmottagningen inom nuvarande budget gör mest nytta i Visby, då många gymnasieungdomar söker ungdomsmottagningens hjälp och de har begränsade resurser. Vid en utökad budget skulle ungdomsmottagningen ha fler möjligheter att finnas till för ungdomar över hela ön.

Protokollsanteckning anmäls av Anna Hrdlicka (L): Liberalerna anser att de samhällsekonomiska konsekvenserna av förslaget bör kunna utredas. En samhällsekonomisk vinst kan motivera en satsning även i ett för Region Gotland ekonomiskt utsatt läge.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-04-25

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-09

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-10-22, § 98

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-11

Skickas till

Förslagsställaren

Hälso- och sjukvårdsnämnden